

Resistant Performance

Judith Butler a citace

Další cestu k tomuto problému poskytla Judith Butler. Její pohled na pohlaví ne jako na danou sociální nebo kulturní vlastnost, ale jako na kategorii vytvořenou prostřednictvím performance, psané a vynucené společností, čistě vyjadřující problémy, jež tato předem stanovená role ve společnosti skýtá. Butler navrhuje možnost změny v takové roli prostřednictvím Derridova konceptu citace a „skluzu“. Tato představa zahrnuje činnost mnohem modernější resistant performance, přijetí jakéhokoliv nástroje, který kultura nabízí a použít jej v jiném směru.

I když Butler, více než jakýkoliv jiný teoretik, byla spojována s důležitostí performativity odporující dominantnímu kulturnímu modelu chování. Tento koncept „skluzu“ a také i důležitost této kulturní změny byla pozorována v postmoderně.

Maškaráda a mimikry

Zdůrazňování nestability procesu opakování je zvláště důležitou součástí moderní rezistentní politické performance, speciálně u ženské a etnické skupiny performerů. Často vyhledávali takový materiál, který ukazuje různé typy ironických citací, druh politického dvojnásobu. Umělci pracující na tomto směru představují ve svých rolích rozvraceče a parodii plachosti, což je velmi rozšířené u performance v Evropě i Americe.

Elin Diamond tvrdí, že použití termínu „mimikry“ charakterizuje tyto různé formy jako druh „ironického rozruchu“. Moderní koncept mimiker je vlastně změněný koncept Platónovy „mimesis“, odvozený od francouzského teoretika Lucelrigaraye, který viděl v Platónově práci pokus kontrolovat šíření alternativních možností udržení stability a soustředěnosti. Diamond tvrdí, že ženy musí hrát s „mimikrami“ musí brát svoji ženskou roli uvážene, což znamená převést formu poddanosti na formu vzdoru.

Další teoretici považovali za základní ničivou sílu mimiker zdůraznění nadsázky a výstřednosti. To je směr převzatý z teorie „maškarády“, která se vyvíjela společně s analýzou performance ve filmu, ale v poslední době se stala důležitou i v živých vystoupeních. Ve filmu *Film and the Masquerade* Mary Ann Doane navrhl, že ženská performance by měla ve filmu podřývat tradiční role a „masky“, pokud má okázale předvádět svoji ženskost, ukázat se jako „výstřednost-maškaráda“. Další mírně rozdílné názory můžeme vidět i u dalších umělců, jako je Mary Russo, Lois Weaver, Franca Rame či Rachel Rosenthal.

Problém „přepsání“

Pozoruhodným příkladem „dekonstrukce“ je britská feministická skupina performerů *Monstrous Regiment*, kteří se v *Time Gentlemen Please* pokusili o degradování sexuální sebereprezentace ženy v tradičním kabaretu a stand-up comedy. Po stížnostech se musela direktorka omluvit s vysvětlením, že ženy v této show „dekonstruktivovali“ svůj tradiční způsob prezentace a opustili

ostýchavost, strach a sebezapření pro čistý projev sexuality. Trvala na tom, že toto je reprezentace vítězství každé ženy nad sebeočerňováním.

Důležitá oblast feministické teorie a performance se držela radikální strategie uznávaných žen v pozici žádostivých subjektů v performance na rozdíl od pasivní role žen jako objektů mužské touhy. Catherine Elwes tvrdí, že sexuální aspekt ženské fyzičnosti v performance by měla být stále zkoumán a právně používán, jelikož neprobádané území ženské touhy může být hrozbou.

Lesbická performance

Lesbická performance představuje jednu z nejdůležitějších oblastí pro experimenty tohoto druhu. V článku z roku 1986 Kate Davy argumentuje, že lesbická performance by měla podrýt konvenční vnímání zahrnutím diváka, kterým není typický muž nebo tradičně pojímaná žena, ale lezba jako subjekt, jehož touhy leží mimo základní model podpory sexuální diferenciaci. Podobně v *Toward a Butch Femme Aesthetics* Sue Ellen Case staví na teorii maškarády, ale odmítá její heterosexuální předpoklad. Case vidí v tvrdé feministické performance Peggy Shaw a Lois Weaver naplnění projektu maškarády proti typické sociální a divadelní roli a vypravování.

Cíl lesbické performance podle Case není konflikt reality s jinou realitou, ale opuštění zarytého názoru na realitu skrz roli, její lákavé atmosféře a jemně manipulativní vystupování.

Tereza de LAuretis ve svém díle *SexualIndifference and LesbianRepresentation* rozebírá další problém týkající se lesbické teorie a performance. Jedna věc je problém definování autonomní formy ženské sexuality a touhy nezávisle na Platonově tradici a tendenci předpokládat jednotné obecnost.

Další věc je pokus změnit konstrukci viditelnosti za „co může být viděno“. Obě z těchto oblastí se stali středem zájmu v performance v 90. letech. Proces změny „co může být viděno“, dávání „viditelnosti“ a hlasu u takového, až dosud vyloučeného fenoménu jako je ženská touha nebo ženská subjektivita se stal centrálním bodem zájmu mnoha teorií a performance.

Strategický esencialismus a politika reprezentace

Každý z performerů a diváckých skupin reprezentující jinou kulturní skupinu než tu dominantní, je určitým způsobem donucen vyjednávat a rozhodnout se mezi touhou poskytnout kotvu efektivním politickým akcím potvrzením své pozice nebo touhou podrýt základní předpoklad všech kulturních konstrukcí. Toto dilema je srdcem Butlerovi práce. Problém, kde samotné hraní přichází jen prostřednictvím již daných, stísněných kulturních vazeb. Zásah do působení dominantního symbolického systému-lingvistika, divadelnost, politika, psychologie, performativita.

Podle slov Elin Diamond je důležité si uvědomit, že (převážně mluvíme-li o současné performance) ani idealistická performance totožnosti, ani materialistická performance se nedokážou vypořádat s procesem konstrukce identity, jako běžným způsobem vyjednávání pozic. Nejmodernější politická performance je velice flexibilní. Cíl není zapírat totožnost, ale naopak ji poskytovat prostřednictvím

performance jako náhradní možnosti projevu totožnosti pro zastánce zaručeně tradiční reprezentace a performance.